

Rättsenheten
Hanna Anagrius
Direkt 010-2250417
hanna.anagrius@lansstyrelsen.se

Lars-Olof Gävert

Protokoll efter anmälan mot överförmyndarnämnden i Arvika kommun

Länsstyrelsen riktar allvarlig kritik mot överförmyndarnämnden i Arvika kommun på grund av otillåten begränsning av huvudmannens rättshandlingsförmåga genom att huvudmannens pengar undanhållits huvudmannen med överförmyndarnämndens tillåtelse eller i vart fall genom överförmyndarnämndens underlåtelse att agera. Kritik riktas också mot överförmyndarnämnden på grund av bristfällig tillsyn av ställföreträdarens förvaltning av huvudmannens tillgångar.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen i Dalarnas län fick den 5 april 2018 ta emot en anmälan från god man Lars-Olof Gävert. Lars-Olof tog över godmanskapet för huvudmannen, Lars-Gunnar Eriksson, i februari 2017. Vid tillträdet upptäckte Lars-Olof att det år 2003 hade ingåtts en överenskommelse mellan dåvarande god man, dåvarande handläggare vid överförmyndarnämnden samt huvudmannens mor om att huvudmannens föräldrar fritt skulle disponera över huvudmannens inkomster, utöver 2 000 kr som skulle förvaltas av god man. Avtalet har enligt Lars-Olof inneburit att huvudmannen mellan åren 2003 – 2018 har förlorat tillgångar på omkring 800 000 kr. Överförmyndarnämnden har under den aktuella tidsperioden inte noterat eller agerat mot detta vid sin tillsyn.

Vidare har huvudmannens föräldrar under flera år vägrat lämna medgivande till en operation som huvudmannen hade behövt genomgå med resultatet att huvudmannen nu av hälsoskäl inte kan genomgå den livsnödvändiga operationen. Även efter att huvudmannen blivit myndig har föräldrarna tillåtits fatta beslut om huvudmannens vård varför Lars-Olof anser att tidigare god man brustit i sitt uppdrag om att sörja för person. Lars-Olof menar att överförmyndarnämnden borde ha agerat mot detta.

Länsstyrelsen har begärt och fått ta del av delar av den aktuella akten från överförmyndarnämnden i Arvika kommun.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att det inte finns någonting i akten som dokumenterar ingåendet av den överenskommelse som god man menar har förelegat. Däremot har den tidigare gode mannen vid flertalet tillfällen refererat till denna överenskommelse i sin kommunikation med överförmyndarnämnden. Av dessa hänvisningar framgår att överenskommelsen ska ha sett ut på så vis som framgår av anmälan. Länsstyrelsen noterat också att den tidigare gode mannen vid flera tillfällen har uttryckt oro över huvudmannens mors förmåga att hantera hans tillgångar, första gången redan år 2004. Huvudmannen har också skuldsatts under perioden 2003 – 2017.

Länsstyrelsen kan inte, på det underlag som den tagit del av, uttala sig om storleken på eventuella ekonomiska förlust som huvudmannen lidit men konstaterar att huvudmannen skuldsatts under tidigare god mans förvaltning vilket i sig är en ekonomisk skada. Detta har framkommit i god mans kommunikation med överförmyndarnämnden utan att överförmyndarnämnden har agerat.

Enligt länsstyrelsens bedömning, borde de hänvisningar som den tidigare gode mannen har gjort till tidigare nämnda överenskommelsen ha fått överförmyndarnämnden att agera, detta oaktat om sådan överenskommelse förelegat eller inte. Om överförmyndarnämnden ansett att det fanns grund för att låta huvudmannens föräldrar förvalta hans egendomar borde godmanskapets omfattning ha omprövats eller beslut om befrielse från årsredovisning ha fattats enligt 13 kap. 16 § föräldrabalken.

Länsstyrelsen noterar att överförmyndarnämnden, efter att ha uppmärksammats på det som framgår av anmälan, har utrett sig själva samt upprättat en polisanmälan. Detta är något som länsstyrelsen ser mycket positivt på. Det förtar dock inte att överförmyndarnämnden under lång tid allvarligt har förbisett sitt tillsynsansvar trots att det förekommit tydliga indikatorer på att en djupare granskning borde ha skett. Den tidigare gode mannen har alltså vid flera tillfällen uppmärksammat överförmyndarnämnden om att förvaltningen av huvudmannens medel huvudsakligen har skötts av hans föräldrar. Detta första gången så tidigt som 2004. Genom överförmyndarnämndens tillåtelse, eller i vart fall underlåtenhet att agera har huvudmannens rättshandlingsförmåga därför begränsats genom att hans medel har undanhållits honom. Överförmyndarnämnden har också av samma anledning allvarligt brustit i sitt tillsynsansvar vad gäller god mans förvaltning.

Vad gäller tidigare god mans genomförande av uppdrag att sörja för person och överförmyndarnämndens skyldighet att agera kring detta uppdrag konstaterar

Länsstyrelsen att det främst är en fråga för sjukvården att se till att beslut om en patients vård fattas av behörig person. Detta leder därför inte till någon kritik från länsstyrelsen.

Vid en samlad bedömning finner Länsstyrelsen ändå att det finns skäl att rikta allvarlig kritik mot överförmyndarnämnden i Arvika kommun.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 19 kap. 17 § föräldrabalken ska länsstyrelsen utöva tillsyn över överförmyndares och överförmyndarnämnders verksamhet.

Av 20 § förmyndarskapsförordningen framgår att Länsstyrelsen i Dalarnas län är tillsynsmyndighet över överförmyndarnämnden i Arvika kommun.

Enligt 19 § förmyndarskapsförordningen ska länsstyrelsen vid inspektion efter t.ex. anmälan granska om överförmyndarnämndens handläggning följer reglerna i föräldrabalken och förmyndarskapsförordningen och också att handläggningen i övrigt sker på ett rättssäkert och lämpligt sätt.

Deltagande

Protokollet har godkänts av rättschef Marie Hammerin-Söderström med jurist Hanna Anagrius som föredragande.

Detta protokoll har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Behandling av personuppgifter

För information om hur Länsstyrelsen i Dalarnas län behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Kopia till:

Överförmyndarnämnden, Arvika kommun, 671 81 ARVIKA

Kommunfullmäktige, Arvika kommun, 671 81 ARVIKA

Kommunrevisionen, Arvika kommun, 671 81 ARVIKA

